

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 195/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. apríla 2015 predbežne prerokoval sťažnosť obchodných spoločností iTrade 28 s. r. o., iTrade 29 s. r. o., iTrade 30 s. r. o., iTrade 31 s. r. o., iTrade 32 s. r. o., iTrade 33 s. r. o., iTrade 43 s. r. o., iTrade 44 s. r. o., iTrade 45 s. r. o., iTrade 46 s. r. o., iTrade 55 s. r. o., iTrade 56 s. r. o., iTrade 57 s. r. o., iTrade 58 s. r. o., iTrade 59 s. r. o., iTrade 61 s. r. o., iTrade 62 s. r. o., iTrade 63 s. r. o., iTrade 66 s. r. o., iTrade 85 s. r. o., iTrade 95 s. r. o., iTrade 174 s. r. o. iTrade 175 s. r. o. iTrade 176 s. r. o. iTrade 177 s. r. o., iTrade 178 s. r. o., iTrade 179 s. r. o., iTrade 180 s. r. o., iTrade 181 s. r. o., iTrade 182 s. r. o., iTrade 183 s. r. o., iTrade 184 s. r. o. a iTrade 192 s. r. o., zastúpených obchodnou spoločnosťou Olexova Vasilisin, s. r. o., Dunajská 18, Bratislava, za ktorú koná konateľ a advokát JUDr. Marcel Vasilišin. LLM, vo veci namietaného porušenia ich práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a prejednávania vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaniach vedených pod sp. zn. 1/Re/1879/2013, sp. zn. 8/Re/1658/2013, sp. zn. 11/Re/1757/2013, sp. zn. 11/Re/1761/2013, sp. zn. 4/Re/1755/2013, sp. zn. 5/Re/1627/2013, sp. zn. 11/Re/1753/2013, sp. zn. 1/Re/1881/2013, sp. zn.

7/Re/1856/2013, sp. zn. 8/Re/1657/2013, sp. zn. 11/Re/1755/2013, sp. zn. 4/Re/1758/2013, sp. zn. 5/Re/1623/2013, sp. zn. 7/Re/1855/2013, sp. zn. 3/Re/1805/2013, sp. zn. 4/Re/1754/2013, sp. zn. 8/Re/1660/2013, sp. zn. 8/Re/1661/2013, sp. zn. 11/Re/1754/2013, sp. zn. 4/Re/1757/2013, sp. zn. 1/Re/1883/2013, sp. zn. 5/Re/1624/2013, sp. zn. 5/Re/1626/2013, sp. zn. 8/Re/1662/2013, sp. zn. 1/Re/1880/2013, sp. zn. 1/Re/1882/2013, sp. zn. 5/Re/1628/2013, sp. zn. 7/Re/1853/2013, sp. zn. 11/Re/1756/2013, sp. zn. 11/Re/1758/2013, sp. zn. 3/Re/1802/2013, sp. zn. 3/Re/1804/2013 a sp. zn. 1/Re/1884/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodných spoločností iTrade 28 s. r. o., iTrade 29 s. r. o., iTrade 30 s. r. o., iTrade 31 s. r. o., iTrade 32 s. r. o., iTrade 33 s. r. o., iTrade 43 s. r. o., iTrade 44 s. r. o., iTrade 45 s. r. o., iTrade 46 s. r. o., iTrade 55 s. r. o., iTrade 56 s. r. o., iTrade 57 s. r. o., iTrade 58 s. r. o., iTrade 59 s. r. o., iTrade 61 s. r. o., iTrade 62 s. r. o., iTrade 63 s. r. o., iTrade 66 s. r. o., iTrade 85 s. r. o., iTrade 95 s. r. o., iTrade 174 s. r. o. iTrade 175 s. r. o. iTrade 176 s. r. o. iTrade 177 s. r. o., iTrade 178 s. r. o., iTrade 179 s. r. o., iTrade 180 s. r. o., iTrade 181 s. r. o., iTrade 182 s. r. o., iTrade 183 s. r. o., iTrade 184 s. r. o., iTrade 192 s. r. o. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. decembra 2014 doručená sťažnosť obchodných spoločností iTrade 28 s. r. o., iTrade 29 s. r. o., iTrade 30 s. r. o., iTrade 31 s. r. o., iTrade 32 s. r. o., iTrade 33 s. r. o., iTrade 43 s. r. o., iTrade 44 s. r. o., iTrade 45 s. r. o., iTrade 46 s. r. o., iTrade 55 s.

r. o., iTrade 56 s. r. o., iTrade 57 s. r. o., iTrade 58 s. r. o., iTrade 59 s. r. o., iTrade 61 s. r. o., iTrade 62 s. r. o., iTrade 63 s. r. o., iTrade 66 s. r. o., iTrade 85 s. r. o., iTrade 95 s. r. o., iTrade 174 s. r. o. iTrade 175 s. r. o. iTrade 176 s. r. o. iTrade 177 s. r. o., iTrade 178 s. r. o., iTrade 179 s. r. o., iTrade 180 s. r. o., iTrade 181 s. r. o., iTrade 182 s. r. o., iTrade 183 s. r. o., iTrade 184 s. r. o. a iTrade 192 s. r. o. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a prejednávania veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 1/Re/1879/2013, sp. zn. 8/Re/1658/2013, sp. zn. 11/Re/1757/2013, sp. zn. 11/Re/1761/2013, sp. zn. 4/Re/1755/2013, sp. zn. 5/Re/1627/2013, sp. zn. 11/Re/1753/2013, sp. zn. 1/Re/1881/2013, sp. zn. 7/Re/1856/2013, sp. zn. 8/Re/1657/2013, sp. zn. 11/Re/1755/2013, sp. zn. 4/Re/1758/2013, sp. zn. 5/Re/1623/2013, sp. zn. 7/Re/1855/2013, sp. zn. 3/Re/1805/2013, sp. zn. 4/Re/1754/2013, sp. zn. 8/Re/1660/2013, sp. zn. 8/Re/1661/2013, sp. zn. 11/Re/1754/2013, sp. zn. 4/Re/1757/2013, sp. zn. 1/Re/1883/2013, sp. zn. 5/Re/1624/2013, sp. zn. 5/Re/1626/2013, sp. zn. 8/Re/1662/2013, sp. zn. 1/Re/1880/2013, sp. zn. 1/Re/1882/2013, sp. zn. 5/Re/1628/2013, sp. zn. 7/Re/1853/2013, sp. zn. 11/Re/1756/2013, sp. zn. 11/Re/1758/2013, sp. zn. 3/Re/1802/2013, sp. zn. 3/Re/1804/2013 a sp. zn. 1/Re/1884/2013 (ďalej aj „napadnuté konania“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, že sťažovatelia vznikli rozdelením obchodnej spoločnosti iTrade s. r. o., IČO: 46 802 088, pričom súčasťou procesu rozdelenia bolo aj podanie návrhu na výmaz obchodnej spoločnosti iTrade s. r. o., IČO: 46 802 088 z obchodného registra a návrh na zápis jednotlivých sťažovateľov do obchodného registra, ktorí vznikli rozdelením obchodnej spoločnosti iTrade s. r. o., IČO: 46 802 088. V súvislosti s registrovým konaním vyrubil okresný súd súdny poplatok

jednotlivým sťažovateľom vo výške 165,75 € vychádzajúc z položky č. 17 písm. a) bod 2 Sadzobníka súdnych poplatkov v spojitosti s § 6 ods. 4 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“). Sťažovatelia podali proti „... rozhodnutiam o súdnom poplatku... dňa 15.07.2013 cez podateľňu Porušovateľa odvolanie...“. Ďalej podali „... dňa 24.07.2014 Urgenciu/žiadosť o urýchlené konanie vo veci a dňa 01.10.2014 ... opätovnú urgenciu/žiadosť o urýchlené konanie vo veci. Napokon... dňa 15.10.2014 Sťažnosť na prieťahy podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch...“. Okresný súd vyzval listom zo 7. novembra 2014 sťažovateľov na doplnenie podanej sťažnosti na prieťahy. V podanej ústavnej sťažnosti sťažovatelia konštatujú, že „... predmetné odvolanie... bolo podané na súd pred takmer rokom a pol, Sťažovateľ do dnešného dňa nemá vedomosť o tom, že by v tejto veci Porušovateľ akokoľvek konal.“. Podľa vyjadrenia samotných sťažovateľov „Predmetom odvolania je odlišný právny názor Sťažovateľov, ktorí majú za to, že povinnosť platiť súdny poplatok vo výške 165,74 EUR za zápis nových spoločností im nevznikla, ale má byť uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 33 EUR spoločnosti iTreade za zmenu obchodnej spoločnosti.“. V závere podanej sťažnosti sťažovatelia konštatujú, že „... majú... za dostatočne preukázané, že... nekonaním Porušiteľa boli porušené ich práva na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov a takmer 17 mesačným nekonaním vo veci sa nachádzajú v stave právnej neistoty, keď po zaplatení súdnych poplatkov v celkovej výške 5 469,75 EUR nebolo stále právoplatne rozhodnuté o tom, či tieto súdne poplatky boli uložené v zmysle zákona, alebo nie.“.

3. Vzhľadom na uvedené sťažovatelia zhodne navrhli, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Okresný súd Bratislava I v konaniach vedených pod sp. zn.: 1/Re/1879/2013, 8/Re/1658/2013, 11/Re/1757/2013, 11/Re/1761/2013, 4/Re/1755/2013, 5/Re/1627/2013, 11/Re/1753/2013, 1/Re/1881/2013, 7/Re/1856/2013, 8/Re/1657/2013, 11/Re/1755/2013, 4/Re/1758/2013, 5/Re/1623/2013, 7/Re/1855/2013, 3/Re/1805/2013, 4/Re/1754/2013,

8/Re/1660/2013, 8/Re/1661/2013, 11/Re/1754/2013, 4/Re/1757/2013, 1/Re/1883/2013, 5/Re/1624/2013, 5/Re/1626/2013, 8/Re/1662/2013, 1/Re/1880/2013, 1/Re/1882/2013, 5/Re/1628/2013, 7/Re/1853/2013, 11/Re/1756/2013, 11/Re/1758/2013, 3/Re/1802/2013, 3/Re/1804/2013, 1/Re/1884/2013 porušil právo Sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa Čl. 48 ods. 2 Ústavy... a ich právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa Čl. 6 ods. 1 Dohovoru... .

Okresnému súdu Bratislava I, v uvedených konaniach prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

Každému zo sťažovateľov priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 165,75,- EUR (všetkým 33 sťažovateľom dokopy 5.469,75 EUR)... .

Každému zo sťažovateľov priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 150,08 EUR (všetkým 33 sťažovateľom dokopy 4.952,64 EUR)...“

4. Podaním doručeným ústavnému súdu 12. februára 2015 a označeným ako „Doplnenie ústavnej sťažnosti zo dňa 08.12.2014“ sťažovatelia doplnili podanú ústavnú sťažnosť a poukázali na to, že z písomného vyjadrenia okresného súdu z 15. januára 2015 k podanému odvolaniu proti súdnemu poplatku, resp. uloženej povinnosti zaplatiť súdny poplatok vyplýva, že «... OSBA I nevydal žiadne rozhodnutie, nakoľko výška súdneho poplatku bola oznámená prostredníctvom elektronického systému Ministerstva spravodlivosti SR. Vo zvyšnej časti svojho vyjadrenie cituje OSBA I zákonné ustanovenia zákona o súdnych poplatkoch, pričom na záver svojho listu dodáva, že „... súdny poplatok bol určený v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení v správnej zákonom stanovenej výške, nie je možné návrhom navrhovateľa vyhovieť.“». **Sťažovatelia k uvedenému postupu okresného súdu dôvodja, že „OSBA I sa... týmto Vyjadrením stavia k odvolaniam sťažovateľov tak, že odmieta svoju právomoc o nich rozhodnúť. ... takýto prístup OSBA I k danej veci je ústavne neprípustný a neprijateľný, nakoľko odníma sťažovateľom právo na prístup k súdu. Navyše takto koná OSBA I aj v rozpore s procesným právom, nakoľko OSP jasne určuje, že o odvolaní sa musí rozhodnúť v zákonnej forme - rozhodnutím. Prílohu č. 2 nemožno považovať za rozhodnutie, teda nie je možné proti nej použiť právne**

prostriedky, ktoré poskytuje OSP, čím OSBA I opätovne porušuje právo sťažovateľov na prístup k súdu.“

5. Vzhľadom na uvedené sťažovatelia takto doplnili petít podanej sťažnosti:

„Nakoľko je... zrejmé, že OSBA I nie len porušuje právo sťažovateľov na prerokovanie vecí nezbytočných prietahov, ale nemá evidentný záujem rozhodnúť o podaných odvolaniach sťažovateľov, navrhujeme zmeniť petít ústavnej sťažnosti v prvej a druhej časti, a to tak, že bude znieť :

Okresný súd Bratislava I v konaniach vedených pod sp. zn.: 1/Re/1879/2013,... porušil právo sťažovateľov na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa Čl. 48 ods. 2 Ústavy..., právo na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa Čl. 6 ods. 1 Dohovoru... a právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy... .

Okresnému súdu Bratislava I, v uvedených konaniach prikazuje konať a rozhodnúť bez zbytočných prietahov.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia

návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Z obsahu podanej sťažnosti je zrejmé, že sťažovatelia zhodne napádajú postup okresného súdu v napadnutých konaniach z dôvodu, že okresný súd nerozhodol o ich podanom odvolaní voči uloženej povinnosti zaplatiť súdny poplatok za podaný návrh na zápis jednotlivých sťažovateľov ako obchodných spoločností do obchodného registra, resp. do času podania ústavnej sťažnosti nebolo o ich podanom odvolaní rozhodnuté, a to ani po využití účinného prostriedku nápravy, ktorým bolo podanie sťažnosti na priehady k predsedníčke okresného súdu.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priehadov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

10. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na priehady v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priehadov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označený

právny prostriedok, ktorý má podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

11. Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prieťahy v konaní v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prieťahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prieťahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príslušných a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prieťahov a ustanovuje za také prieťahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 zákona o sudcoch]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že *„Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prieťahy v konaní...“*. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia *„Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“*. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

12. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne

prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

13. Zo zistení ústavného súdu je zrejmé, že sťažovatelia pred podaním sťažnosti ústavnému súdu nepočkali na vybavenie sťažnosti na priehady z 15. októbra 2014, ktorá bola 20. októbra 2014 doručená predsedníčke okresného súdu a ktorá bola navyše samotnými sťažovateľmi doplnená ich podaním z 24. novembra 2014 na podklade výzvy okresného súdu zo 7. novembra 2014, ale v podstate v krátkom čase po jej podaní podali aj ústavnú sťažnosť na ústavnom súde (doručenú 12. decembra 2014, pozn.). Podanie ústavnej sťažnosti v takom krátkom čase po podaní sťažnosti predsedovi súdu je len formálnym využitím tohto účinného prostriedku nápravy a nepredstavuje dostatočný časový priestor na poskytnutie možnosti napadnutému všeobecnému súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený svojou nečinnosťou (IV. ÚS 74/05, IV. ÚS 48/06, II. ÚS 101/06, I. ÚS 233/08). Na to, aby sťažnosť mohla priniesť efektívny účinok, ústavný súd považuje za potrebné poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie opatrení s cieľom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07, IV. ÚS 59/08, IV. ÚS 27/09).

14. Vzhľadom na uvedené ústavný súd zastáva názor, že hoci sťažovatelia podali pred tým, ako sa obrátili na ústavný súd, sťažnosť podľa zákona o súdech, takéto formálne využitie právneho prostriedku nápravy podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom

súde nemožno považovať za efektívny postup, ktorý by predstavoval splnenie podmienky prípustnosti sťažnosti podľa označeného ustanovenia zákona o ústavnom súde. Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť bola podaná predčasne, a to v čase, keď ešte nebolo možné dospieť k záveru, že by vyčerpanie právneho prostriedku nápravy, ktorý zákon sťažovateľom na ochranu ich základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorého sú oprávnení podľa osobitných predpisov, bolo bezúspešné a neprinieslo nimi sledovaný cieľ. Táto samotná skutočnosť je dôvodom odmietnutia podanej sťažnosti z dôvodu jej neprípustnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

15. Z argumentácie sťažovateľov v doplnení podanej ústavnej sťažnosti ďalej vyplynulo, že neboli spokojní s postupom predsedníčky okresného súdu pri spôsobe vybavenia ich podanej sťažnosti na priehyby. Ako uviedli, „... súd nie len nedodržel zákonom stanovenú lehotu na vybavenie sťažnosti, ale nedodržel ani lehotu, ktorú si sám predĺžil, nakoľko do dnešného dňa sa OSBA 1 nijako k našej sťažnosti nevyjadril“.

16. Podľa § 63 zákona o súdech sťažnosti vybavuje predseda príslušného súdu, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Sťažnosti na predsedu súdu vybavuje predseda súdu vyššieho stupňa. Podľa § 67 ods. 1 písm. a) zákona o súdech ak je sťažovateľ toho názoru, že sťažnosť, ktorú podal na príslušnom orgáne súdu, nebola ním riadne vybavená, môže požiadať do 30 dní od doručenia odpovede, s ktorou nie je spokojný, predsedu krajského súdu o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedom okresného súdu alebo... . Z citovaných ustanovení zákona o súdech vyplýva, že pred podaním sťažnosti ústavnému súdu mali sťažovatelia k dispozícii účinný prostriedok nápravy v podobe podania žiadosti predsedovi Krajského súdu v Bratislave o prešetrenie vybavenia ich sťažnosti vrátane namietania nečinnosti predsedníčky okresného súdu (III. ÚS 413/2010, III. ÚS 30/2011, v širších súvislostiach aj IV. ÚS 273/2013).

17. Z uvedeného je zrejmé, že sťažovatelia za situácie, že nie sú/neboli spokojní so spôsobom vybavenia ich podanej sťažnosti na priehyby predsedníčkou okresného súdu, sa mali/mohli postupujúc podľa citovanej právnej úpravy obrátiť so sťažnosťou priamo na predsedu Krajského súdu v Bratislave ako predsedu nadriadeného súdu s tým, aby prešetril postup predsedníčky okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Spr. 2357/2014. Vzhľadom na to, že sťažovatelia tento postup nevyužili, odmietol ústavný súd sťažnosť v tejto jej časti z dôvodu neprípustnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

18. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

19. Ústavný súd poukazuje ďalej na svoju judikatúru, podľa ktorej (IV. ÚS 241/07, IV. ÚS 210/2011, IV. ÚS 326/2011, IV. ÚS 469/2012) postup pri vybavovaní sťažností, resp. prešetrovaní ich vybavenia podľa zákona o súdoch nemožno považovať *ratione materie* za súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (resp. základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pozn.). Kritériom aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne aj čl. 46 ods. 1 ústavy, pozn.) je materiálna povaha predmetu konania, predovšetkým skutočnosť, že

sa v ňom bezprostredne rozhoduje o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb. K obdobnému záveru došiel ústavný súd aj vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy. Všetky základné práva, ktoré inkorporuje (právo na zákonného sudcu, právo na prerokovanie vecí bez zbytočných priehovorov), sa vzťahujú na samostatné súdne konanie, v ktorom súdy prerokujú a rozhodujú o právach a povinnostiach fyzických osôb, resp. právnických osôb, avšak nie na vymedzený postup orgánov štátnej správy súdov. Z doplnenia ústavnej sťažnosti je zrejmé, že sťažovatelia namietajú nečinnosť predsedníčky okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Spr. 2357/2014, a teda namietajú postup administratívneho charakteru upravený zákonom o súdoch, v rámci ktorého sa nerozhoduje bezprostredne o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, pričom ho z hľadiska predmetu nemožno považovať ani za správne konanie [vychádzajúc z § 1 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, pozn.]. Z naznačených súvislostí vyplýva absencia vecnej súvislosti medzi napadnutým postupom predsedníčky okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Spr 2357/2014 a nimi označenými právami podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. V dôsledku uvedeného ústavný súd odmieta sťažovateľmi podanú sťažnosť v tejto jej časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

20. V doplnení ústavnej sťažnosti sťažovatelia polemizujú s právnym názorom okresného súdu, ktorý vo svojom písomnom vyjadrení z 15. januára 2015 adresovanom sťažovateľom dôvodil, že vzhľadom na skutočnosť, že súdny poplatok za návrh na zápis jednotlivých sťažovateľov do obchodného registra nebol vyrubený samostatným rozhodnutím, ale bol generovaný elektronickým systémom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, sa podľa sťažovateľov „*OS BA I... týmto vyjadrením stavia k odvolaniam sťažovateľov tak, že odmieta svoju právomoc o nich rozhodnúť*“. Sťažovatelia považujú takýto postup za „... ústavne neprípustný

a neprijateľný, nakoľko odníma sťažovateľom právo na prístup k súdu“. V tejto súvislosti rozšírili petit podanej sťažnosti o namietanie porušenia čl. 46 ods. 2 ústavy (pozri bod 5).

21. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia...

22. Z čl. 46 ods. 1 ústavy teda vyplýva, že predstavuje primárne východisko pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany a na základe toho ho možno považovať aj za základ ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Zároveň podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o tejto ochrane ustanoví zákon, resp. v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy je možné domáhať sa práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (napr. IV. ÚS 142/07, IV. ÚS 165/07). Účelom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, k súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Základné právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy teda umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť, pozn.) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami a povinnosťami, ktoré z toho vyplývajú. Ustanovenie čl. 46 ods. 2 ústavy je vyjadrením správneho súdnictva, teda pojednáva o tom, kedy súdna moc preskúmava rozhodnutia orgánov verejnej správy.

23. Z argumentácie sťažovateľov v doplnení ústavnej sťažnosti vyplýva, že nachádzajú v postupe okresného súdu, ktorý na nimi podané odvolanie, ktorým namietali výšku súdneho poplatku za ich zápis do obchodného registra, odpovedal listom z 15. januára 2015, porušenie práva na prístup k súdu, ktorého vyjadrením je/má byť podľa predstáv sťažovateľov čl. 46 ods. 2 ústavy, resp. porušenia tohto práva sa domáhajú v naznačených súvislostiach. Vyjadrením práva na prístup k súdu je čl. 46 ods. 1 ústavy, a nie čl. 46 ods. 2 ústavy, ktorý upravuje správne súdnictvo, pričom konanie vo veciach obchodného registra spadá pod inú činnosť súdu a jeho vyjadrením je zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V dôsledku uvedeného ústavný súd konštatuje zjavnú neopodstatnenosť medzi namietaným porušením čl. 46 ods. 2 ústavy a sťažovateľmi namietaným postupom okresného súdu a na základe toho odmietol sťažnosť sťažovateľov v tejto jej časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

24. Nad rámec uvedeného a v súvislosti s uvedeným nedostatkom petitu podanej sťažnosti ústavný súd sťažovateľom pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 409/04, II. ÚS 117/05, IV. ÚS 77/08, IV. ÚS 267/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti

advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

25. V závere svojej argumentácie a konfrontácii s námietkou sťažovateľov o odmietnutí prístupu k súdu (pozri bod 4, 5 a 23) ústavný súd už len poukazuje na to, že sťažovatelia mali/mohli v súvislosti s tým, že súd nesprávne určil/vymeral výšku ich poplatkovej povinnosti, postupovať v intenciách zákona o súdnych poplatkoch a žiadať jeho vrátenie, na čo je navyše zmocnený aj samotný súd, ktorý je tak povinný konať aj bez návrhu (§ 12 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch, pozn.). Opomenutie tejto možnosti v prípade sťažovateľov zakladá dôvod odmietnutia nimi podanej sťažnosti z dôvodu jej neprípustnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch.

26. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2015